

Wtorek, 15 stycznia 2013 r.

P7_TA(2013)0007

Wymiar rozwojowy praw własności intelektualnej w dziedzinie zasobów genetycznych**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie wymiaru rozwojowego praw własności intelektualnej w dziedzinie zasobów genetycznych: wpływ na walkę z ubóstwem w krajach rozwijających się (2012/2135(INI))**

(2015/C 440/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konwencję o różnorodności biologicznej z 1992 r.,
- uwzględniając protokół do Konwencji o różnorodności biologicznej z Nagoi z 2010 r. o dostępie do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwym i równym podziale korzyści wynikających z wykorzystania tych zasobów,
- uwzględniając Międzynarodowy traktat o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa z 2001 r.,
- uwzględniając Traktat o współpracy patentowej z 2002 r.,
- uwzględniając Deklarację praw ludów tubylczych Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 13 września 2007 r.,
- uwzględniając Konwencję MOP o ludach tubylczych i plemiennych z 1989 r. (nr 169),
- uwzględniając Międzynarodową konwencję o ochronie nowych odmian roślin w brzmieniu zmienionym w Genewie w dniu 19 marca 1991 r.,
- uwzględniając Porozumienie WTO w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej z 1995 r.,
- uwzględniając Międzynarodowy traktat o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa z 2002 r. oraz ramy prawne WHO dotyczące wirusów grypy z 2011 r.,
- uwzględniając dyrektywę 98/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 1998 r. w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 października 2010 r. w sprawie strategicznych celów UE na 10. posiedzenie Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej, które odbędzie się w dniach 18–29 października 2010 r. w Nagoi (Japonia) ⁽²⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny – unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.” (COM(2011)0244),
- uwzględniając działalność i sprawozdania Międzyrządowego Komitetu ds. Własności Intelektualnej i Zasobów Genetycznych, Tradycyjnej Wiedzy i Tradycji Ludowej należącego do Światowej Organizacji Własności Intelektualnej,
- uwzględniając sprawozdanie z posiedzenia grupy ekspertów technicznych i prawnych ds. tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi w kontekście międzynarodowego systemu dostępu i podziału korzyści, UNEP/CBD/WG-ABS/8/2, 2009 r.,
- uwzględniając ekspertyzę zamówioną przez Komisję Rozwoju Parlamentu pt. „Prawa własności intelektualnej w dziedzinie zasobów genetycznych a walka z ubóstwem”, 2011 r.,
- uwzględniając konwencję ramsarską o obszarach wodno-błotnych z 1971 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. L 213 z 30.7.1998, s. 13.⁽²⁾ Dz.U. C 371 E z 20.12.2011, s. 14.

Wtorek, 15 stycznia 2013 r.

- uwzględniając Konwencję o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) z 1973 r.;
  - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz opinie Komisji Handlu Międzynarodowego i Komisji Prawnej (A7-0423/2012),
- A. mając na uwadze, że przetrwanie i dobrobyt 70 % ubogiej ludności świata zamieszkującej obszary wiejskie i miejskie zależą bezpośrednio od różnorodności biologicznej;
- B. mając na uwadze, że Konwencja o różnorodności biologicznej ma głównie na celu wspieranie ochrony i zrównoważonej eksploatacji różnorodności biologicznej oraz eliminowanie przeszkód w jej wykorzystywaniu;
- C. mając na uwadze, że dostawcy zasobów genetycznych i posiadacze związanej z nimi tradycyjnej wiedzy często pochodzą z krajów rozwijających się obfitujących w różnorodność biologiczną;
- D. mając na uwadze, że przepisy krajowe dotyczące dostępu i podziału korzyści przyjęte w związku z Konwencją o różnorodności biologicznej pojawiły się w odpowiedzi na takie praktyki, jak poszukiwania biologiczne do celów przemysłowych i piractwo biologiczne;
- E. mając na uwadze, że wspólna definicja piractwa biologicznego stwierdza, że to praktyka przemysłowa polegająca na prywatyzowaniu i patentowaniu tradycyjnej wiedzy lub zasobów genetycznych ludów tubylczych bez zgody czy rekompensaty dla krajów pochodzenia;
- F. mając na uwadze, że Konwencja o różnorodności biologicznej i jej protokół z Nagoi nakłada na prowadzących poszukiwania biologiczne wymóg uzyskania „uprzedniej świadomej zgody” i wynegocjowania „wzajemnie uzgodnionych warunków” z krajami pochodzenia, społecznościami lokalnymi lub ludami tubylczymi w odniesieniu do tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi oraz podziału korzyści płynących z poszukiwań biologicznych z tymi krajami lub społecznościami;
- G. mając na uwadze, że kształtujący się system dostępu i podziału korzyści przewidziany w Konwencji o różnorodności biologicznej funkcjonuje jako uzupełnienie względem działalności WTO i handlowych aspektów praw własności intelektualnej, Światowej Organizacji Własności Intelektualnej, Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Międzynarodowego Związku Ochrony Nowych Odmian Roślin i Światowej Organizacji Zdrowia (WHO);
- H. mając na uwadze, że zarządzanie dostępem i podziałem korzyści zostało również ujęte w licznych instrumentach z zakresu praw człowieka, w tym w Powszechnej deklaracji praw człowieka z 1948 r., Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., oraz Międzynarodowym pakcie praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych z 1966 r.;
- I. mając na uwadze, że na mocy art. 27 ust. 3 lit. b) porozumienia TRIPS WTO rządy uprawnione są do wyłączenia ze zdolności patentowej roślin, zwierząt i zasadniczo biologicznych procesów, podczas gdy zdolność patentową mają drobnoustroje oraz procesy niebiologiczne i mikrobiologiczne;
- J. mając na uwadze, że różnorodność biologiczna warunkuje szeroką gamę usług ekosystemowych, m.in. w zakresie lokalnej wody, wyżywienia, środków umożliwiających bytowanie oraz regulacji klimatu; oraz mając na uwadze, że wraz z degradacją środowiska pojawiają się nowe trudności w zachowaniu i zrównoważonym użytkowaniu rozmaitych gatunków oraz zasobów genetycznych, stanowiącym podstawę bezpieczeństwa żywnościowego oraz zrównoważonego rozwoju w dziedzinie rolnictwa;
- K. mając na uwadze, że Międzynarodowy traktat o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa, negocjowany w ramach mandatu Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), ma służyć zachowaniu i zrównoważonemu użytkowaniu zasobów genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa oraz uczciwemu i równemu podziałowi korzyści z ich użytkowania, z poszanowaniem Konwencji o różnorodności biologicznej;
- L. mając na uwadze, że członkowie OECD w dużym stopniu opierają się na zasobach genetycznych z zagranicy, zwłaszcza w przypadku roślin uprawnych, wskutek czego współpraca międzynarodowa w zakresie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów genetycznych nabiera zasadniczego znaczenia;

Wtorek, 15 stycznia 2013 r.

- M. mając na uwadze, że według szacunkowych danych trzy czwarte ludności na świecie korzysta z naturalnych, tradycyjnych produktów leczniczych, a blisko połowa leków syntetycznych jest pochodzenia naturalnego;
- N. mając na uwadze, że do zagadnienia tradycyjnej wiedzy odnosi się kilka konwencji i umów międzynarodowych, w tym Konwencja o różnorodności biologicznej, Międzynarodowy traktat o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa, Deklaracja praw ludów tubylczych, Konwencja Unesco w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
- O. mając na uwadze, że art. 8 lit. j) Konwencji o różnorodności biologicznej zobowiązuje strony do poszanowania, ochrony i utrzymania tradycyjnej wiedzy oraz „zachęca do równego podziału korzyści płynących z wykorzystania tej wiedzy”;
- P. mając na uwadze, że w Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ z 2007 r. potwierdza się ich prawo do utrzymania, kontroli, ochrony i rozwoju swojej tradycyjnej wiedzy;
- Q. mając na uwadze, że Zgromadzenie Ogólne WIPO poleciło konferencji międzyrządowej opracować międzynarodowy instrument służący ochronie zasobów genetycznych, tradycyjnej wiedzy i folkloru;

I. Różnorodność genetyczna a MCR

1. przypomina o istnieniu bezpośredniego związku pomiędzy ochroną różnorodności biologicznej a osiągnięciem MCR, w szczególności MCR1 dotyczącego eliminacji skrajnego ubóstwa i głodu: podkreśla znaczenie zdrowej różnorodności biologicznej i zdrowych ekosystemów dla rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa w perspektywie zrównoważonego rozwoju;
2. podkreśla, że Konwencja o różnorodności biologicznej znacząco różni się od innych międzynarodowych traktatów dotyczących ochrony środowiska z racji umieszczenia na pierwszym planie kwestii uczciwości, równości i sprawiedliwości w ochronie i eksploatacji różnorodności biologicznej;
3. zaznacza, że choć brakuje powszechnie akceptowanej definicji terminu „piractwo biologiczne” to może ono odnosić się do sprzeniewierzenia lub niedozwolonego czerpania zysków z wykorzystywania tradycyjnej wiedzy i zasobów genetycznych oraz podkreśla, że konieczne jest prowadzenie dalszych prac mających na celu wyjaśnienie i ujednoczenie terminologii prawnej w dziedzinie praw własności intelektualnej dotyczącej zasobów genetycznych, w szczególności z myślą o zdefiniowaniu terminu „piractwo biologiczne” w oparciu o opinie autorytetów w tej dziedzinie;
4. podkreśla, jakie wyzwania dla krajów rozwijających się wynikają z praw własności intelektualnej w dziedzinie zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy pod względem dostępu do produktów leczniczych, produkcji leków generycznych i dostępu rolników do materiału siewnego; podkreśla zatem, że polityka handlowa UE związana z prawem własności intelektualnej musi współgrać z celem, jakim jest zapisana w Traktacie UE spójność polityki na rzecz rozwoju;
5. przypomina, że Konwencja o różnorodności biologicznej i protokół z Nagoi stanowią główne ramy zarządzania dostępem i podziałem korzyści; zauważa, że zarządzanie prawami własności intelektualnej, zasobami genetycznymi i walką z ubóstwem dotyczy również WTO, FAO, WHO i WIPO, co stwarza problem w związku z koniecznością zapewnienia spójności w ich podejściu do systemu wynikającego z Konwencji o różnorodności biologicznej; domaga się, aby instytucje międzynarodowe wspierały – nie zaś osłabiały – system wynikający z Konwencji o różnorodności biologicznej;
6. ponownie podkreśla uznanie dla epokowych osiągnięć w dziedzinie międzynarodowej ochrony praw ludności tubylczej w odniesieniu do ich zasobów genetycznych i innych zasobów oraz do związanej z tym tradycyjnej wiedzy, gwarantowanej na mocy Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ, Konwencji MOP nr 169, art. 8 lit. j) Konwencji o różnorodności biologicznej i protokołu z Nagoi do tej konwencji; wyraża zaniepokojenie erozją genetyczną będącą wynikiem prawie całkowitego zdominowania rynku przez nasiona produkowane przemysłowo, tzn. nasiona chronione prawami ochrony własności intelektualnej, ze szkodą dla tradycyjnych odmian nasion.

Rolnictwo i opieka zdrowotna

7. przypomina o zapotrzebowaniu na rozmaite zasoby genetyczne dla wyżywienia i rolnictwa w celu poprawy świadczenia usług ekosystemowych; zwraca uwagę, że użytkowanie zasobów genetycznych dla wyżywienia i rolnictwa ma podstawowe znaczenie dla bezpieczeństwa żywnościowego, zrównoważonego rozwoju w dziedzinie rolnictwa i ochrony środowiska oraz walki ze zmianą klimatu;

Wtorek, 15 stycznia 2013 r.

8. zaznacza, że osiągnięcie MCR1 zależy między innymi od tego, jak zarządzamy ekosystemami rolnymi; podkreśla w tym kontekście, że dla ograniczenia negatywnego wpływu, jaki rolnictwo może wywierać na środowisko wymagana jest szeroka różnorodność genetyczna upraw zapewniająca lepsze świadczenie usług ekosystemowych, a zarazem różnorodność upraw pozwala na zróżnicowanie diety oraz dochodów, w szczególności rolnikom ubogim i małorolnym; podkreśla również, że różnorodność genetyczna upraw wpływa na ich odporność na zmiany klimatu;
9. przypomina, że dzikie odmiany roślin uprawnych, które mają znaczenie dla bezpieczeństwa żywnościowego państw członkowskich UE, występują w dużej mierze w krajach rozwijających się; apeluje do UE o to, aby w granicach wyznaczonych Konwencją o ochronie nowych odmian roślin nie udzieliła poparcia dla wprowadzenia przepisów, które mogą utrudnić rolnikom wykorzystywanie pozyskiwanego materiału siewnego, gdyż stanowiłoby to naruszenie prawa do pożywienia w krajach rozwijających się;
10. przypomina, że „wyjątek dla rolnika” przewidziany w Międzynarodowej konwencji o ochronie nowych odmian roślin jest ważny w szczególności dla krajów rozwijających się, jako że pozwala rolnikom zachować materiał siewny pochodzący z różnych odmian w celu ponownego zasiewu na zwykłe cele żywnościowe (wzmacniając tym samym bezpieczeństwo żywnościowe); ubolewa jednak, że choć w interesie państw rozwijających się leży utrzymanie i rozszerzenie wyjątków od praw hodowcy, to na skutek kolejnych nowelizacji Międzynarodowej konwencji o ochronie nowych odmian roślin zostały osłabione prawa rolników;
11. zauważa, że FAO odgrywa wiodącą rolę w rozwoju wyspecjalizowanych systemów dostępu i podziału korzyści odnoszących się do żywności i rolnictwa; wzywa UE do poparcia starań państw rozwijających się o zapewnienie odpowiednich podziałów korzyści w ramach ewentualnych nowych mechanizmów/instrumentów sektorowych w ramach FAO oraz zapewnienie spójności i poprawy synergii z Konwencją o różnorodności biologicznej wraz z protokołem z Nagoi;
12. przypomina, że zasoby genetyczne, między innymi w postaci ziołolecznictwa, w znaczący sposób przyczyniają się do badań i rozwoju w dziedzinie farmaceutyki oraz do dostępu do leków; ponownie potwierdza, że prawa własności intelektualnej nie powinny jednak utrudniać dostępu do niedrogich produktów leczniczych mieszkańcom takich krajów, zwłaszcza gdy chodzi o prawa własności intelektualnej związane z zasobami genetycznymi pochodzącymi z krajów rozwijających się;
13. wzywa UE do powstrzymania się od wymuszania przyjmowania przez kraje rozwijające się, w szczególności kraje najslabiej rozwinięte, w ramach porozumień dwustronnych zaawansowanych norm własności intelektualnej np. w zakresie materiału siewnego i produktów leczniczych, zgodnie z unijną zasadą spójności polityki na rzecz rozwoju;
14. podkreśla, że walka z piractwem biologicznym wymaga wdrożenia i udoskonalenia dotychczasowych ustaleń dotyczących wielostronnego dostępu i podziału korzyści w dziedzinie rolnictwa i opieki zdrowotnej, takich jak Międzynarodowy traktat o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa, np. poprzez rozważenie nowych sposobów pozyskania zasobów na fundusz podziału korzyści, lub międzyrządowe posiedzenie WHO w sprawie przygotowań do pandemii grypy;
15. jest zdania, że zawierane w przyszłości umowy dwu- i wielostronne mające na celu harmonizację, w szczególności umowy dotyczące zakresu wyjątków i ograniczeń praw patentowych, wymagać będą uważnej analizy z punktu widzenia rozwoju, z myślą o osiągnięciu światowej równowagi w kwestii zachowania dziedzictwa kulturowego w duchu realizacji ust. 6 dauhańskiej deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS, zabezpieczenia wiedzy lokalnej oraz zagwarantowania hodowcom roślin dostępu do nasion;

II. Prawa społeczności tubylczych i lokalnych w zakresie tradycyjnej wiedzy

16. zauważa, że tradycyjna wiedza oznacza wiedzę posiadaną przez szczególne społeczności tubylcze i lokalne wspólną dla wielu grup społecznych w danym regionie lub kraju; podkreśla, że do tradycyjnej wiedzy należą „wartości niematerialne” oraz że sprawą nadrzędnej wagi jest w istocie zachowanie dziedzictwa kulturowego we wszystkich jego formach wyrazu, w tym wartości społecznych, religijnych, kulturowych i krajobrazowych;
17. wskazuje, że trzy czwarte ludności świata korzysta z naturalnych, tradycyjnych leków pochodzenia roślinnego; uważa zatem, że piractwo biologiczne dowodzi konieczności ochrony tradycyjnej wiedzy, zwłaszcza gdy odnosi się ona do zasobów genetycznych mających wartość ekonomiczną dla przemysłu;
18. kładzie nacisk na niebezpieczeństwo oceny tradycyjnej wiedzy wyłącznie z materialnego punktu widzenia; wskazuje, że obowiązujące ramy prawa własności intelektualnej nie zaspokajają potrzeb tak niejednorodnej grupy, jaką są posiadacze tradycyjnej wiedzy; podkreśla więc konieczność wypracowania swego rodzaju międzynarodowego systemu prawa własności intelektualnej, który chroni różnorodność interesów społeczności lokalnych i odzwierciedla prawo zwyczajowe itp.;

Wtorek, 15 stycznia 2013 r.

19. zauważa z niepokojem, że posiadacze tradycyjnej wiedzy doświadczają pewnych trudności w sferze monitorowania i egzekwowania, tj. określenia, czy doszło do naruszeń oraz podejmowania środków zaradczych na czas; w tym kontekście ubolewa nad tym, że tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi nie obejmują żadne środki monitorowania przewidziane w protokole z Nagoi, ponieważ brak obowiązku ujawniania organom kontroli informacji o wykorzystywanej tradycyjnej wiedzy, a uznane na szczeblu międzynarodowym świadectwo zgodności nie obejmuje tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi, co ogranicza możliwość tropienia piractwa biologicznego mającego związek z taką tradycyjną wiedzą; jest zdania, że przy wdrażaniu protokołu z Nagoi UE powinna objąć tradycyjną wiedzę co najmniej takim samym poziomem ochrony co zasoby genetyczne;

20. podkreśla, że unormowania przyjmowane w celu ochrony zasobów genetycznych i powiązanej tradycyjnej wiedzy muszą odpowiadać zobowiązaniom międzynarodowym podjętym w zakresie propagowania i poszanowania praw ludów tubylczych, zawartym w Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ z 2007 r., oraz Konwencji MOP dotyczącej ludności tubylczej i plemiennej z 1989 r. (konwencji nr 169);

21. uznaje potencjalną rolę własności intelektualnej i systemu patentowego w promowaniu innowacji, transferu i upowszechniania technologii z korzyścią dla zainteresowanych podmiotów, dostawców, posiadaczy i użytkowników zasobów genetycznych, ich pochodnych oraz związanej z tym tradycyjnej wiedzy w sposób sprzyjający osiągnięciu dobrobytu i rozwoju, zwracając jednocześnie uwagę na konieczność zapobiegania negatywnemu wpływowi prawa własności intelektualnej i systemu patentowego na wykorzystywanie przez ludy tubylcze i lokalne społeczności tradycyjnej wiedzy, ich praw, praktyk i systemu wiedzy, a także na ich możliwości w zakresie wykorzystywania, pogłębiania i zdobywania wiedzy dotyczącej zasobów genetycznych; wskazuje, że w pewnych okolicznościach ludy tubylcze lub lokalne społeczności mogą uznać umowy między stronami jako bardziej realny sposób na podział korzyści i ochronę ich interesów, przy jednoczesnej ochronie środowiska i zapobieganiu szkodom społecznym i ekonomicznym, np. za pomocą klauzul ochronnych;

III. *Walka z piractwem biologicznym – droga naprzód*

22. wskazuje, że za źródło piractwa biologicznego można uznać brak krajowych przepisów i mechanizmów egzekwowania w krajach rozwijających się oraz brak mechanizmu zgodności w krajach rozwiniętych, przy zapewnieniu, że zasoby genetyczne zostały pozyskane za uprzednią świadomą zgodą i zgodnie z wzajemnie uzgodnionymi warunkami, z poszanowaniem ustawodawstwa krajów będących dostawcami w dziedzinie dostępu i podziału korzyści; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje projekt rozporządzenia przedłożony przez Komisję, którego celem jest wykonanie protokołu z Nagoi o dostępie do zasobów genetycznych oraz podziale korzyści; równocześnie podkreśla wagę zapewnienia skutecznych środków zaskarżenia w razie sporu oraz dostępu do innych środków prawnych;

23. przypomina, że skuteczne wykonanie protokołu zależy od działań podejmowanych zarówno w krajach rozwijających się, jak i krajach rozwiniętych; zauważa, że opracowanie ustawodawstwa krajowego w dziedzinie dostępu i podziału korzyści w krajach rozwijających się warunkuje spełnienie przez kraje będące użytkownikami wymogów w zakresie uzyskania uprzedniej świadomej zgody; zwraca jednak uwagę, że zobowiązanie to jest prawdziwym wyzwaniem i wiąże się z koniecznością rozbudowania na dużą skalę potencjału prawnego i instytucjonalnego;

24. podkreśla, że cele Konwencji o różnorodności biologicznej zostaną osiągnięte wyłącznie pod warunkiem zapewnienia uczciwego i równego podziału korzyści; apeluje do UE i jej państw członkowskich o wezwanie do sprawnej ratyfikacji protokołu z Nagoi w celu wyeliminowania piractwa biologicznego oraz zwiększenia uczciwości i równości w wymianie zasobów genetycznych; podkreśla rolę unijnej współpracy na rzecz rozwoju w udzielaniu pomocy krajom rozwijającym się w budowaniu potencjału prawnego i instytucjonalnego w zakresie dostępu i podziału korzyści; uważa, że krajom rozwijającym się należy udzielić wsparcia w tworzeniu baz danych tradycyjnej wiedzy oraz w zrozumieniu systemów zgłoszeń patentowych;

25. opierając się o swą rezolucję dnia 10 maja 2012 r. w sprawie patentowania procesów o charakterze czysto biologicznym⁽¹⁾ powtarza, że ekstensywna ochrona patentowa w dziedzinie hodowli może utrudnić innowacje i postęp, a także wywrzeć niekorzystny wpływ na małych i średnich hodowców poprzez uniemożliwianie im dostępu do zasobów genetycznych;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0202.

Wtorek, 15 stycznia 2013 r.

Skuteczniejsze wymogi w zakresie baz danych i zgłoszeń dotyczących zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy

26. zwraca uwagę na wnioski krajów rozwijających się o wiążące przepisy zobowiązujące składających wnioski patentowe do: a) ujawnienia źródła i pochodzenia zasobów genetycznych i związanej z nimi tradycyjnej wiedzy wykorzystanych w wynalazkach, b) udokumentowania uprzedniej świadomej zgody właściwych organów państwa będącego dostawcą i c) udokumentowania uczciwego i równego podziału korzyści poświadczonego w międzynarodowym świadectwie pochodzenia;

27. ubolewa nad brakiem jasnych danych statystycznych o piractwie biologicznym i sprzeniewierzeniach oraz wzywa UE do przeprowadzenia większej ilości badań naukowych i ujawniania informacji w tej dziedzinie w celu zaradzenia takiej sytuacji; podkreśla również, że potrzebne są dokładniejsze dane o liczbie i treści umów w sprawie dostępu i podziału korzyści; uważa, że można je zbierać poprzez powiadomienia oraz system bazy danych w ramach systemu wymiany informacji o różnorodności biologicznej przewidzianego w Konwencji o różnorodności biologicznej;

28. uważa, że wiążący instrument stanowi najpewniejszy sposób na wdrożenie środków dotyczących różnorodności biologicznej w ramach systemu prawa własności intelektualnej przez państwa będące użytkownikami; apeluje o podjęcie takich działań, aby uzyskiwanie patentów zależało od spełnienia obowiązkowego wymogu ujawniania pochodzenia wszelkich zasobów genetycznych lub wszelkiej tradycyjnej wiedzy we wnioskach patentowych; podkreśla, że w takim zgłoszeniu należałoby udokumentować, że dane zasoby genetyczne lub daną tradycyjną wiedzę pozyskano zgodnie z obowiązującymi przepisami (tj. za uprzednią świadomą zgodą i w poszanowaniu wzajemnie uzgodnionych warunków);

29. podkreśla, że międzynarodowy instrument zawierający wymogi dotyczące ujawniania danych i baz danych w celu ochrony zasobów genetycznych nie zastępuje mechanizmu skutecznego dostępu i podziału korzyści na szczeblu krajowym;

30. jest zdania, że bezpośrednie powiadamianie przez użytkowników przedsiębiorstw wykorzystujących zasoby genetyczne lub powiązaną tradycyjną wiedzę, wykorzystanie certyfikatów zgodności oraz możliwości dochodzenia roszczeń w ramach jurysdykcji krajowej i poza nią również może skutecznie przyczynić się do zmniejszenia liczby potencjalnych przypadków piractwa biologicznego;

31. jest zdania, że przejrzysty i spójny system praw własności przyczyniłby się do generowania wiedzy oraz jej rozpowszechniania w krajach rozwijających się, z korzyścią dla przedsiębiorczości, badań naukowych, edukacji oraz likwidacji ubóstwa na szczeblu lokalnym;

W kierunku spójnego globalnego systemu zarządzania

32. domaga się, aby porozumienie TRIPS WTO było zgodne z protokołem z Nagoi do Konwencji o różnorodności biologicznej, w związku z czym za konieczne uważa wprowadzenie obowiązkowych wymogów ujawniania pochodzenia zasobów genetycznych w postępowaniach patentowych, a w konsekwencji umożliwienie kontroli, czy zostały legalnie pozyskane za uprzednią świadomą zgodą i zgodnie z wzajemnie uzgodnionymi warunkami;

33. podkreśla, że takie wymogi można by wprowadzić w drodze poprawki do porozumienia TRIPS WTO lub za pośrednictwem WIPO, w kontekście trwających dyskusji dotyczących utworzenia nowych międzynarodowych instrumentów prawnych służących do skutecznej ochrony zasobów genetycznych, tradycyjnej wiedzy oraz folkloru; w szczególności apeluje do UE o wsparcie – w duchu spójności polityki na rzecz rozwoju – wniosku krajów rozwijających się o zmianę porozumienia TRIPS WTO polegającą na umieszczeniu w nim nowego artykułu o numerze 29a dotyczącego ujawniania pochodzenia zasobów genetycznych i/lub związanej z nimi tradycyjnej wiedzy zgodnie z protokołem z Nagoi; z zadowoleniem przyjmuje, jako pierwszy krok, fakt że wniosek UE w sprawie rozporządzenia o dostępie do zasobów genetycznych oraz podziale korzyści przewiduje obowiązkowy wymóg ujawniania pochodzenia wszelkich zasobów genetycznych i wszelkiej związanej z nimi tradycyjnej wiedzy;

Wtorek, 15 stycznia 2013 r.

34. wzywa Komisję do zalecenia negocjatorom w ramach WIPO IGC i przeglądu TRIPS, aby uznali protokół z Nagoi jako punkt wyjścia i skoncentrowali się na negocjacjach służących zapewnieniu zgodności ram prawnych CBD⁽¹⁾ i jej protokołu z Nagoi, WIPO, TRIPS, ITPGRFA⁽²⁾ i UPOV⁽³⁾, a także UNCLOS⁽⁴⁾ w odniesieniu do morskich zasobów genetycznych; zauważa, że w porozumieniu TRIPS przejściowo wykluczono kraje najsłabiej rozwinięte⁽⁵⁾; podkreśla, iż to podejście nie powinno ulec zmianie w odniesieniu do wszelkich rewizji, które mogą wyniknąć z procesu wdrażania CBD i protokołu z Nagoi;

35. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy oferujące alternatywę w stosunku do organów zajmujących się wyłącznie handlem, takie jak światowy instrument ds. informacji o różnorodności biologicznej, wspierający bezpłatny i otwarty dostęp do informacji dotyczących różnorodności biologicznej w drodze międzynarodowej współpracy między rządami, organizacjami oraz innymi podmiotami;

36. odnotowuje pracę międzyrządowej komisji ds. własności intelektualnej i zasobów genetycznych Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) oraz zachęca do wprowadzenia podobnych środków i stosowania spójnych definicji na szczeblu UE;

o

o o

37. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ Konwencja o różnorodności biologicznej
⁽²⁾ Międzynarodowy traktat o zasobach genetycznych roślin dla żywności i rolnictwa
⁽³⁾ Międzynarodowy Związek Ochrony Nowych Odmian Roślin
⁽⁴⁾ Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza
⁽⁵⁾ Art. 66 ust.1, TRIPS; decyzja Rady w sprawie TRIPS z dnia 29 listopada 2005 r.